

Schadevoorbeelden BTA-Polis

Voorbeelden van bestuurdersaansprakelijkheidsrisico's bij verenigingen en stichtingen

Welke situaties kunnen leiden tot persoonlijke aansprakelijkheid van een bestuurder?

Hieronder worden situaties genoemd die kunnen leiden tot persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders en toezichthouders. Deze lijst is gebaseerd op aanspraken die in de praktijk regelmatig hebben plaatsgevonden. Dit is echter geen limitatieve opsomming. Het is afhankelijk van de specifieke, individuele situatie of een claim door de rechter wordt toegewezen cq of er dekking is op de verzekering.

A. Ten aanzien van de boekhouding:

- Nalaten een boekhouding bij te houden
- Niet of te laat opmaken van de jaarrekening en nalaten te zorgen voor de eventuele publicatie
- In het jaarverslag een misleidende voorstelling geven van de positie van de vereniging/stichting.

B. Het zonder behoorlijke voorbereiding nemen van beslissingen met verregaande financiële consequenties.

C. Het verwaarlozen van de kredietbewaking.

D. In situaties van dreigende betalingsonmacht crediteuren van de rechtspersoon selectief betalen.

E. Het negeren van tegenstrijdige belangen van een bestuurder – zakelijk of privé.

F. Het niet of niet op tijd informeren van toezichthouders over ontwikkelingen die voor hen van belang zijn.

G. Handelen in strijd met het doel van de rechtspersoon, zoals genoemd in de statuten.

H. Onvoldoende deskundigheid of besluiteloosheid van bestuurders.

I. Het aangaan van verplichtingen waarvan bekend is of bekend moet zijn dat de rechtspersoon ze niet kan nakomen.

J. Het niet voldoen aan de in een subsidie gestelde eisen.

K. Geen reservering maken voor een (voorzienbare) naheffing van belastingen.

Voorbeelden uit de jurisprudentie

Het aantal claims voor bestuurdersaansprakelijkheid neemt elk jaar toe. Toch komen dergelijke claims slechts incidenteel in het nieuws. Organisaties houden dit liever buiten de publiciteit en vaak worden zaken geschikt. Met onderstaande schadevoorbeelden in de vorm van een beknopte casus kunt u zich een beeld vormen van het BTA-risico.

Voorbeeld bij situatie A

Stichting Wonen heeft in 2007 en 2008 geen jaarrekeningen opgemaakt. In 2009 is een nieuw bestuur benoemd. Het nieuw bestuur stelt de oude bestuurders aansprakelijk. De stichting stelt dat tussen 2006 en 2009 ongeveer een half miljoen aan haar vermogen is onttrokken.

Overwegingen Rechtbank

Het verwijt dat de stichting de oude bestuurders maakt, omvat dat er door hun tekortkoming geen administratie in de zin van artikel 2.10 BW aanwezig is. Dat er over 2007 en 2008 geen jaarrekeningen zijn opgemaakt acht de rechtbank een tekortkoming van de bestuurders waarvan hen een ernstig verwijt valt te maken. Zij hebben immers de statuten naast zich neergelegd.

Voorbeelden bij situatie B

Het clubhuis van een sportvereniging is in de loop der jaren stevig in verval geraakt. De voorzitter heeft een lokale aannemer opdracht gegeven voor een ingrijpende verbouwing. De aannemer maakt flinke kosten en laat andere opdrachten schieten. Er is echter onvoldoende geld in kas, waardoor de sportvereniging het contract niet kan nakomen. De aannemer lijdt hierdoor aanzienlijke schade. De aannemer spreekt de voorzitter en de andere bestuursleden in hun privévermogen aan.

Het bestuur van een sportvereniging koopt een stuk grond voor de bouw van een nieuw clubhuis. Men vergeet echter bij de koop een 'schoon grond verklaring' te verzoeken. Achteraf blijkt de aangekochte grond vervuild en blijft de vereniging met een grote schade zitten. De vereniging claimt de schade bij haar bestuurders.

Een stichting van een jazzfestival in een grote stad wordt geconfronteerd met sterk tegenvallende aantallen bezoekers. Hierdoor is sprake van een zeer zwaar tekort in de begroting en gaat de stichting failliet. De achterblijvende crediteuren stellen de bestuursleden van de stichting aansprakelijk.

Voorbeeld bij situatie C

Een hockeyvereniging laat kunstgrasvelden aanleggen en betaalt een gespecialiseerd bedrijf een flinke geldsom aan. Vervolgens gaat dat bedrijf failliet en kan de vereniging fluiten naar haar geld. De hockeyvereniging stelt de verantwoordelijke bestuursleden aansprakelijk, omdat zij onvoldoende hebben onderzocht of het bedrijf kredietwaardig was.

Voorbeeld bij situatie E

Bedrijf Y heeft in opdracht van een aantal stichtingen werkzaamheden verricht in het kader van de afstoting van hun onroerend goed nadat was besloten de stichtingen te liquideren. De directeur van bedrijf Y is tevens voorzitter van elk van de te liquideren stichtingen. De voorzitter wordt aansprakelijk gesteld door de Staat omdat bedrijf Y meer van de stichtingen aan betalingen heeft ontvangen dan waartoe zij gerechtigd was.

Overwegen van het Gerechtshof

Als voorzitter van de stichting diende de directeur zich te onthouden van alle gedragingen waardoor de rechten en belangen van bedrijf Y in een niet te rechtvaardigen zin ten koste van de rechten en belangen van die stichting werden gediend. De directeur diende als voorzitter van de stichtingen, waarin de belangen van de stichtingen en bedrijf Y tegenstrijdig waren, er voor te zorgen dat de desbetreffende besluiten en rechtshandelingen niet gunstig voor bedrijf Y konden uitpakken. Het Hof concludeert dat de voorzitter een ernstig verwijt treft.

Voorbeeld bij situatie G

Dhr. X en A waren bestuurders van Stichting Dergengelden. X heeft diverse betalingen aan zichzelf doen verrichten. De stichting is failliet gegaan. De curator houdt A aansprakelijk voor het boedeltekort.

Overwegingen van het Gerechtshof

Gelet op de doelstelling van de stichting waarvan A medebestuurder was en de daarop tijdens zijn bestuurderslidmaatschap van toepassing zijnde regelgeving levert dit onbehoorlijk bestuur op. A treft ter zake van het niet controleren van de betalingen van de stichting een ernstig verwijt.

Voorbeeld bij situatie H

Drie bestuursleden hebben een mislukte belegging gedaan met geld dat was gesubsidieerd door de gemeente. Hierdoor zijn miljoenen euro's verdwenen. De bestuurders zijn deze belegging aangegaan buiten de gemeente en de overige bestuurders van de stichting om. De stichting stelt de drie voormalige bestuurders aansprakelijk voor de geleden schade.

Overwegingen van het Gerechtshof

Het Hof oordeelt dat de bestuurders van de stichting aansprakelijk zijn voor het verdwijnen van het geld van de stichting. De bestuurders waren verantwoordelijk om deskundige adviseurs te raadplegen om zo'n risicovolle belegging te doen. Dit gezien het feit dat de bestuurders zelf onvoldoende deskundig waren. Volgens het Hof kan hen een ernstig verwijt worden gemaakt. Het doen en nalaten van de betrokkenen wordt door het Gerechtshof als zo ernstig aangemerkt dat zij zijn veroordeeld tot vergoeding van de schade.

Voorbeelden bij situatie I

Stichting X is een huurovereenkomst aangegaan. De stichting loopt subsidie mis, waardoor deze failliet gaat. De verhuurder stelt de bestuurder van stichting X persoonlijk aansprakelijk voor de achterstallige huurpenningen.

Overwegingen Rechtbank

Omdat de stichting binnen een jaar na haar oprichting is gefailleerd geldt het wettelijk vermoeden dat bij de bestuurder de wetenschap aanwezig was dat de stichting haar verplichtingen uit hoofde van de

overeenkomst niet zou kunnen nakomen. En dus persoonlijk aansprakelijk is voor de achterstallige huurpenningen.

In de verwachting een subsidie voor huisvesting te ontvangen, koopt het stichtingsbestuur van een scholengemeenschap alvast een nieuw pand. Een aannemer wordt in de arm genomen om dit te verbouwen. Na enige tijd blijkt dat de stichting niet voor de subsidieregeling in aanmerking komt. De aannemer kan niet worden betaald. De aannemer laat het hier niet bij zitten en schakelt een advocaat in. Deze spreekt namens hem de bestuurders persoonlijk aan voor de geleden schade.